

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2001-2002

20 juni 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de inplanting van een megawinkelcomplex in grensoverschrijdend stedelijk netwerk

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over het recht van voorkoop en stedenbouwkundige behandeling

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de problematiek van de zonevreemde bedrijven/woningen die in zones liggen die onder het duinendecreet vallen

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 20 juni 2002

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.21 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de inplanting van een megawinkelcomplex in grensoverschrijdend stedelijk netwerk

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de inplanting van een megawinkelcomplex in grensoverschrijdend stedelijk netwerk.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, het is niet de eerste keer dat ik u ondervraag over het zogenaamde Cora-dossier : een megawinkelcomplex dat op een site van 10 hectare op het grondgebied van het landelijke Estaimpuis en Dottignies zou komen. De vorige keer heb ik er al op gewezen dat dit ook een ruimtelijke impact heeft en moet worden opgenomen in het grensoverschrijdend stedelijk netwerk. U hebt toen terecht gezegd dat het systeem van grensoverschrijdende stedelijke netwerken nog niet opgestart was omdat de stedelijke gebieden eerst moeten worden afgebakend.

Ik heb ondertussen toch met enige genoegdoening gezien dat de Vlaamse regering na jaren eindelijk een beslissing heeft genomen inzake de afbakening van het stedelijk gebied Aalst. Waarschijnlijk is dit momenteel ook voor Kortrijk in de maak.

Mijnheer de minister, in het kader van het RSV erkende u dat het vanzelfsprekend is dat het grensoverschrijdend stedelijk netwerk Kortrijk-Rijsel-

Roubaix-Tourcoing-Moeskroen een belangrijk netwerk is. Er moeten afspraken worden geformuleerd over de ruimtelijke structuur en over de ontwikkelingsprojecten. U hebt toentertijd stevige afspraken gedaan. Als dat niet gebeurde, zag u bijvoorbeeld ook het nut niet meer in van een Beneluxoverleg of van grensoverschrijdende samenwerking. We zullen straks misschien zien of u achter die afspraken blijft staan.

Ondertussen is er wel een stedenbouwkundig attest afgeleverd door de Waalse minister van Ruimtelijke Ordening voor de bouw van een megashoppingcentrum in Moeskroen. De inplanting van dit groots winkelcomplex heeft niet enkel grote economische en mobiliteitseffecten voor Vlaanderen, het staat tevens haaks op het kernversterkend beleid waarvoor de Vlaamse regering staat.

Vorige keer hebt u zich tot een gesprek geëngageerd, waarop u uw Waalse collega en de burgemeesters van Kortrijk en Moeskroen zou uitnodigen. Ondanks die toezegging van uwentwege werd de burgemeester van Kortrijk blijkbaar nooit gecontacteerd om in te gaan op een uitnodiging van 15 januari.

In de kranten lezen we dat ook het sociaal-economisch comité zijn toestemming heeft verleend voor het megawinkelcomplex in Moeskroen. Daarom wil ik u de volgende concrete vragen stellen in opvolging van de beloften die u de vorige keer hebt gedaan. Wat is de stand van zaken betreffende het overleg met Waals minister Foret ? Is er ondertussen reeds contact geweest aangaande het winkelcomplex in Moeskroen ? Zo ja, wat waren de resultaten ? In december beloofde u de afgevaardigde in het sociaal-economisch comité duidelijke instructies te geven om bezwaren te maken. Blijkbaar heeft dat geen indruk gemaakt. Wat is de stand van zaken betreffende de sociaal-economische aanvraag als dusdanig ?

Decaluwe

Ook vandaag is er in de regionale pers wat commotie omtrent dit dossier. Het stadsbestuur van Kortrijk stelt uitdrukkelijk dat het van de Vlaamse overheid nog niet veel steun heeft gekregen.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, het overleg dat ik had gepland met Waals minister Foret, is inderdaad door hem afgezegd. Dat heeft dus niet plaatsgevonden. Na contact hebben we dan afgesproken dat er een ambtelijk overleg zou worden georganiseerd.

Dat overleg heeft plaatsgevonden te Namen op 30 januari 2002, in navolging van de afspraak hier in de commissie. Op dat overleg was voor de stad Kortrijk schepen de Bethune vertegenwoordigd. Ik neem aan dat de burgemeester dat toch weet. Waals minister Foret werd vertegenwoordigd door zijn kabinetschef bevoegd voor ruimtelijke ordening. Namens mezelf was mijn kabinetschef aanwezig, samen met mijn raadgever ruimtelijke ordening.

Op het overleg werd zowel namens de stad Kortrijk als namens het Vlaams Gewest uitvoerig gemotiveerd waarom er bezwaren waren ten aanzien van het nabij Moeskroen geïmagineerde megaproject, zowel vanuit ruimtelijk, economisch als verkeers-technisch oogpunt. De afgevaardigde van Waals minister Foret heeft duidelijk gesteld dat door zijn minister terzake enkel een voorwaardelijk gunstig stedenbouwkundig attest nummer 2 was afgeleverd. De aan dat attest gekoppelde voorwaarden zijn tweeledig. Ten eerste moet de site volledig ontsloten worden via het openbaar vervoer. Ten tweede moet er een globale studie – een soort MER – worden opgemaakt, die de impact van het project op de ruimere omgeving moet duiden. De afgevaardigde van Waals minister Foret liet naar verluidt ook uitschijnen dat, gelet op de voormelde voorwaarden, het attest dus niet automatisch tot een vergunning zou leiden. In hoeverre aan deze voorwaarden reeds is voldaan, is mij op dit ogenblik vanzelfsprekend niet duidelijk.

Op 3 juni 2002 was er een vergadering gepland tussen het Vlaams en het Waals Gewest waarop ik het punt van het Cora-funshoppingproject had laten agenderen. Dit overleg tussen de beide regeringen is niet doorgegaan op vraag van de Waalse regering. Het is dan vervangen door een overleg tussen de Vlaamse en de Waalse minister-president. Daar-

bij heb ik nadrukkelijk gevraagd aan minister-president Dewael om dit punt ter sprake te brengen teneinde dit te gebruiken als een aanleiding voor structureel overleg voor het geheel van de grensoverschrijdende onderwerpen inzake ruimtelijke ordening, namelijk wat grootschalige kleinhandelsprojecten betreft. Aan dit structureel overleg zal tevens het secretariaat-generaal van de Benelux participeren. U weet dat die werkzaamheden worden gecoördineerd door dat secretariaat-generaal.

Ik meen bijgevolg in alle bescheidenheid te mogen stellen dat ik van elke gelegenheid gebruik heb gemaakt om de Vlaamse bezwaren tegen het Cora-funshoppingproject nabij Moeskroen te uiten. Het spreekt echter voor zich – en ik neem aan dat u de staatshervorming beter kent dan ikzelf – dat het afleveren van de kwetsieuze bouwvergunningen behoort tot de uitsluitende autonome bevoegdheid van het Waalse Gewest.

In antwoord op uw opmerking dat het betreffend project een sociaal-economische vergunning vereist, heb ik u op 13 december van vorig jaar inderdaad gemeld dat ik zo mogelijk niet zou nalaten de Vlaamse afgevaardigde in het sociaal-economisch comité, de heer Van Assche van de buitendienst Oost-Vlaanderen, ter zake duidelijke instructies te geven. Bij schrijven van 10 januari 2002 heb ik betrouwen dat ook verzocht dat indien hij procedureel gezien zou kunnen participeren aan betreffende besluitvorming, hij mij voorafgaandelijk diende te consulteren alvorens ter zake een standpunt in te nemen. Intussen is evenwel gebleken dat de vertegenwoordiger van Vlaanderen, de heer Van Assche, procedureel niet kan deelnemen aan de bespreking van dossiers die betrekking hebben op het Waals Gewest. Het geven van instructies in dit dossier blijkt dus procedureel gezien onmogelijk.

De heer Van Assche heeft mij wel op 31 mei laatstleden gemeld dat het sociaal-economisch comité van de federale overheid, in casu de Waalse kamer van het Sociaal-Economisch Comité voor de Distributie, in zitting van 30 mei 2002 het dossier over het winkelcentrum Moeskroen heeft goedgekeurd. Thans zal ongetwijfeld een procedureslag volgen want ik neem aan dat een aantal middenstandsverenigingen hiertegen in beroep zullen gaan. Dan zal het interministerieel overleg uiteindelijk een beslissing moeten nemen.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Ik dank de minister voor het antwoord. De burgemeester wist vanzelfsprekend dat schepen de Bethune aanwezig was. Maar

Decaluwe

er was de belofte van 15 januari. Er is nooit een telefoon op het stadhuis geweest om de burgemeester daarvan op de hoogte te brengen. U hebt tot nu toe uw best gedaan, maar zonder het minste resultaat, mijnheer de minister. We stellen onze hoop op het interministerieel overleg. Ik hoop dat men daar vanuit Vlaamse zijde even forse taal zal blijven spreken.

Ik neem u echter op uw woorden. Als dit totaal geen resultaat oplevert, en er echt geen inspraak en overleg is, dan hoeft voor mij heel de grensoverschrijdende ruimtelijke ordening niet meer. Dit is een terechte conclusie. Als één partij over een dergelijk belangrijk megacomplex alle opmerkingen over potentiële neveneffecten naast zich neerlegt, waarom hebben we dan nog grensoverschrijdende stedelijke netwerken ? U hebt hetzelfde verhaal aangehaald omtrent het Beneluxoverleg. We moeten ons eens ernstig afvragen of dit allemaal geen bezigheidstherapie is en of het geen vertragende elementen zijn. Anders moeten we werkelijk onze tanden laten zien op het komende interministerieel overleg, en zo de Waalse overheid dwingen om rekening te houden met een aantal neveneffecten, niet alleen ten aanzien van de middenstand, maar ook van de mobiliteit, de ruimtelijke ordening en de landbouw.

Mijnheer de minister, we hopen dat u met de nodige vastberadenheid en met meer resultaat op het interministerieel overleg – als het zover komt – de Vlaamse belangen zult verdedigen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over het recht van voorkoop en stedenbouwkundige behandeling

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over het recht van voorkoop en stedenbouwkundige behandeling.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, conform de wooncode en de wetgeving inzake leegstandsheffing, kunnen openbare besturen en huisvestingsmaatschappen een recht van voorkoop uitoefenen voor leegstaande en verwaarloosde panden. Deze instellingen hebben dan twee maanden de tijd om te beslissen om op dit recht van voorkoop in te gaan.

Zoals het verantwoordelijke besturen betaamt, zullen zij diverse instanties raadplegen om na te gaan of het aangeboden pand interessant is en of er voldoende mogelijkheden bestaan om bijvoorbeeld sociale woongelegenheden te realiseren. Dikwijls wordt voorafgaandelijk het advies van het college van burgemeester en schepenen en de provinciale stedenbouwkundige diensten ingewonnen. Dit stedenbouwkundig advies, het attest nummer 2, kan een wettelijk bindend standpunt weergeven en is noodzakelijk om na te gaan in hoeverre bepaalde plannen realiseerbaar zijn. De aflevering van deze attesten zullen dan ook doorslaggevend zijn in de beslissing om al dan niet de site vererven.

In de praktijk blijkt het onmogelijk te zijn om binnen de termijn van 2 maanden een stedenbouwkundig attest nummer 2 te krijgen. Sommige sociale bouwmaatschappijen klagen erover dat de dienst Stedenbouw geen rekening houdt met deze wettelijk bepaalde termijn inzake het recht van voorkoop. Ik kan er tientallen voorbeelden van geven uit de streek Lier-Mechelen. De dienst zou dit geen volwaardig argument vinden om een versneld attest af te leveren.

Bovendien ondervinden sociale bouwmaatschappijen soms moeilijkheden met de realisatie van inbreidingsgerichte projecten. Nochtans wordt dergelijke manier van bouwen in stedelijke gebieden sterk aangemoedigd om de open ruimte te vrijwaren. Sommige diensten van Stedenbouw zouden een heel eigen interpretatie geven aan het principe van inbreiding. In sommige gevallen wordt bebouwing in tweede lijn verboden niettegenstaande de bestaande, verkrotte situatie. Voor sociale bouwmaatschappijen zijn dergelijke inbreidingsprojecten nog financieel haalbaar in tegenstelling tot het verwerven van nieuwbouwgronden.

Binnen welke termijn doen de stedenbouwkundige diensten uitspraak over het attest nummer 2 in het kader van recht van voorkoop ? De wooncode wijst naar twee maanden, maar ik ken voorbeelden van vijf tot zeven maanden. Bestaan er hieromtrent specifieke richtlijnen ? Zo ja, waarom worden deze dan niet toegepast ? Zo neen, zou er dan niet dringend werk van gemaakt moeten worden aangezien

Decaluwe

het recht van voorkoop een nuttig instrument is voor de sanering van sites en de realisatie van socialewoningbouw ? Welke richtlijnen bestaan er voor inbreidingsprojecten ? Kan een dienst Stedenbouw autonoom beslissen welke interpretatie zij geeft aan inbreidingsprojecten ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, de doorlooptijden inzake de aanvraag tot het bekomen van een stedenbouwkundig attest 2 in het kader van het recht van voorkoop worden uiteraard niet systematisch bijgehouden door mijn administratie. Evenmin bestaan terzake richtlijnen. Gelet op het dringend karakter voor het overheidsoptreden zelf, is het evident dat de vragen bij voorrang moeten worden behandeld. Om een en ander duidelijk te maken, heb ik de waarnemend directeur-generaal van mijn administratie verzocht de provinciale afdeling Ruimtelijke Ordening op te dragen hier bijzondere aandacht aan te besteden en een spoedige afwikkeling te bewerkstelligen van de aanvragen tot het bekomen van dit soort stedenbouwkundig attest 2, aangevraagd met het oog op het uitoefenen van een recht van voorkoop.

Ik zal niet nalaten deze onderrichting nauwlettend op te volgen. Dit punt is al één keer geagendeerd bij Cogeam (commissie van gemachtigde ambtenaren) en besproken door de heer Goedertier. Het zal opnieuw op de agenda van Cogeam worden geplaatst om alle buitendiensten te vragen daar nauwlettend op toe te zien. Ik heb hierover onder meer van de stad Lier vragen gekregen.

Volledigheidshalve wens ik te stipuleren dat de onderrichting ook geldt voor de aanvragen tot het bekomen van attesten 2 uitgaande van particulieren, meer bepaald indien de attestatie wordt aangevraagd met het oog op het verkrijgen van een akte waarvoor een stedenbouwkundig attest 2 als opschortende voorwaarde in een verkoopsovereenkomst wordt vermeld.

Voor inbreidingsprojecten bestonden geen bijzondere richtlijnen. De vraag is immers of het uitvaardigen van algemeen geldende richtlijnen zoden aan de dijk brengt om het vooropgestelde doel, in casu inbreiding, te bereiken. Elke locatie stelt immers andere eisen. Dit geldt eveneens vanuit het oogpunt van de geviseerde projectrealisatie. Kortom,

een bepaald inbreidingsproject is niet overal even verantwoord.

Om onder meer ten behoeve van de eigen diensten goede voorbeelden aan te reiken – ook met betrekking tot hergebruik van leegstaande gebouwen in steden en op binnengronden in het bijzonder – is een voorbeeldenboek voorbereid, genaamd ‘Dichter Wonen’. Het zal worden bezorgd aan alle betrokken administraties, schepencolleges, architectenverenigingen, enzovoort. Daarin wordt aangegeven hoe men inbreidingsprojecten kan realiseren.

Vervolgens werd door een werkgroep een toetsingskader in functie van de beoordeling van concrete aanvragen uitgewerkt. Indien u dit toetsingskader aanziet als richtlijnen terzake, dan kan ik u zeggen dat daar werk wordt van gemaakt. De eerste aanzet die hiertoe wordt gegeven heeft als naam ‘Adviseren woonverdichting – toetsingskaders, schaalniveaus, verschillende toetsingselementen’. Mijnheer de voorzitter, ik zal u hiervan een kopie bezorgen. U krijgt ook een aantal exemplaren van het boek ‘Dichter Wonen’, zodat de commissieleden en de heer Decaluwe een zicht op de zaak hebben.

In het najaar wordt inzake de bewuste verdichtingsproblematiek in ruimere informatiemomenten en een specifieke opleiding voorzien. Inmiddels dragen de afgevaardigden van bijna elke afdeling van Arohm in de werkgroep hun vergaarde kennis uit naar hun collega's. Het is de bedoeling een geïntegreerd beleid te voeren. Dit initiatief is totstandgekomen dankzij de samenwerking tussen voormalig minister van Huisvesting Sauwens en mezelf. Ondertussen heeft minister Gabriëls de bevoegdheid voor Huisvesting overgenomen. We wensen op die manier een instrumentarium aan te reiken waarbij de ambtenaren een afweging kunnen maken en via het toetsingskader kunnen bepalen of een en ander kan worden gerealiseerd. De bedoeling is een grotere rechtszekerheid te garanderen.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, ik dank u voor de inspanningen die u hebt geleverd.

Toch blijft er een fundamenteel probleem bestaan. Enerzijds zijn er de huisvestingswetgeving en een aantal uitvoeringsbesluiten en richtlijnen die bindend zijn voor de bouwmaatschappijen, en anderzijds is men ook afhankelijk van een andere dienst. Die werkt misschien wel goed, maar krijgt het werk

Decaluwe

niet af. Ofwel wordt die dienst versterkt en wordt er een inhaaloperatie op poten gezet, zoals u al een aantal keren hebt trachten te doen om de achterstand in het toekennen van bouwvergunningen weg te werken, ofwel moet u minister Gabriels aanporren om van die twee maanden drie maanden te maken. Zoals de zaken nu staan, loopt alles mis. Bepaalde bouwmaatschappijen doen zelfs geen inspanningen meer. Heel wat maatschappijen worden ontmoedigd. Tussen beide diensten is er misschien wel veel goede wil, maar er zijn weinig resultaten.

Indien we inbreidingsgericht willen werken, dan moet het recht van voorkoop operationeel worden gemaakt. Dit is vandaag onvoldoende het geval. Ik wil het nu niet hebben over het probleem van de bodemsanering. Minister Gabriels zou kunnen uitpakken met een eerste grote beleidsdaad inzake de huisvesting. Er moet een afstemming gebeuren. Mijnheer de minister, ofwel neemt u een initiatief, ofwel doet minister Gabriels dat. Er moet echter in elk geval worden gezorgd voor enige coördinatie.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de problematiek van de zonevrije bedrijven/woningen die in zones liggen die onder het duinendecreet vallen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Verfaillie tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de problematiek van de zonevrije bedrijven/woningen die in zones liggen die onder het duinendecreet vallen.

De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het duinendecreet van 14 juli 1993 en de uitvoeringsbesluiten van de Vlaamse regering en de bekrachtigingsdecreten van het Vlaams Parlement leggen een decretaal bouwverbod op voor ongeveer 1000 hectare grondpercelen in de zogenaamde maritieme duinstreek aan onze kust.

Een aanzienlijk deel van deze grondpercelen hebben volgens de vigerende gewestplannen een landbouwbestemming. Ze bevatten naast landbouwbedrijven ook een aanzienlijk aantal zonevrije bedrijven.

Wegens het decretaal bouwverbod is de uitvoering van allerhande infrastructuurwerken onmogelijk geworden, zoals de aanleg van voet- en fietspaden, de aanleg van pijpleidingen, de bouw van wegen en de aanleg van nutsinfrastructuur zoals waterleidingen en elektriciteitskabels.

Op 9 januari 2002 keurde het Vlaams Parlement dienaangaande een versoepeling van het duinendecreet goed voor werken, handelingen en wijzigingen in het voor het duingebied belangrijk landbouwgebied. Het betreft werken, handelingen en wijzigingen die betrekking hebben op de bestaande openbare – al dan niet lokale – elektrische leidingen en bijbehorende infrastructuur.

Naar verluidt heeft het decreet van 1993 ook aanzienlijke gevolgen voor de autoweg E40 te Adinkerke, die daar door zo'n decretaal beschermde zone loopt. Maar ook voor de woningen en bedrijven die gelegen zijn in die decretaal beschermde zones zorgt het decreet voor talrijke complicaties. Het bouwverbod geldt niet voor bestaande woningen, voor zover het gaat over instandhoudingswerken. De zonevrije bedrijven echter kunnen geen vergunningen meer bekomen voor verbouwingen- en uitbreidingswerken. Dit geldt niet voor de aanwezige landbouwbedrijven : de landbouwers kunnen gebouwen blijven optrekken.

De uitzonderingen die in het decreet ruimtelijke ordening worden gemaakt voor zonevrije bouwwerken, gelden hier niet vermits ze niet kunnen worden toegepast in het voor het duingebied belangrijk landbouwgebied. De enige werken die zijn toegelaten, zijn instandhoudings- en onderhoudswerken. Dat betekent dat dergelijke bedrijven niet meer kunnen moderniseren of uitbreiden. Bovendien riskeren deze zonevrije bedrijven in de toekomst hun milieu- en uitbatingvergunningen te verliezen als ze zonevrij blijven en niet kunnen worden geregulariseerd wegens de complicaties met het duinendecreet.

Een veertiental dagen geleden hebben de tv-zenders VTM en de VRT bericht over een debat in Koksijde. Daar hebben vertegenwoordigers van allerlei politieke partijen een debat gevoerd over de toekomst van de Westhoek. Vanuit de zaal zijn toen vragen gesteld over de gevolgen van het duinendecreet. Een aantal mensen hebben toen met concre-

Verfaillie

te voorbeelden aangetoond hoe stroef en slecht de toepassing van zo'n decreet wel verloopt. sp.a-boegbeeld Vande Lanotte zei dat voor hem alle beperkingen die zijn opgelegd aan zonevreemde bouwwerken die voortvloeien uit het duinendecreet zo snel mogelijk mogen verdwijnen.

In de zittingsperiode 1991-1995 is het duinendecreet onder een CVP-SP-regering totstandgekomen. Volksvertegenwoordigers die het hebben meegemaakt, zeggen me dat de CVP toen onder druk van de SP heeft moeten inbinden. Dat is gebeurd met hevig verzet van de VLD. De VLD heeft toen in de streek zelfs een soort volksopstand georganiseerd. Vandaag stellen we vast dat die partij al drie jaar in de regering zit, maar men wacht nog altijd op verandering. De VLD beloofde een snel handelend en efficiënter bestuur, en beloofde ook om bij de goedkeuring van dit duinendecreet onder geen enkele druk te bezwijken.

Vandaag stellen we echter vast dat de VLD onder druk van de sp.a en Agalev dezelfde houding inneemt als de CVP toen onder druk van de SP heeft gedaan. Toen konden we alleen maar voorstellen wat er eventueel met de decretale wijzigingen zou moeten gebeuren. Vandaag echter worden we geconfronteerd met de gevolgen. Een aantal jonge bedrijfsleiders – en hun gezinnen – hebben geen toekomst meer. Hun bedrijven dreigen bij het vernieuwen van een milieuvergunning, te verdwijnen. Het is dus nu aan de VLD om aan te tonen dat ze snel en efficiënt kunnen besturen en op korte termijn een oplossing kunnen vinden voor de problemen die zich daar voordoen.

Mijnheer de minister, hoeveel vergunde, al dan niet zonevreemde woningen en bedrijven vallen onder het duinendecreet ? Bent u bereid om deze problemen te onderzoeken, indien hierover geen gegevens beschikbaar zijn ? Welke oplossingen plant u voor de complicaties die het decreet heeft voor de uitvoering van allerhande werken van openbaar nut, en voor de onder het decreet vallende woningen en bedrijven die niet meer kunnen uitbreiden, ofschoon dit ruimtelijk te verantwoorden is, en die met sluiting worden bedreigd ?

Kunnen deze problemen worden opgenomen in het debat over de zonevreemde bedrijven ? Wat ons betreft kan dat. Bij de aanduiding van het voor het duingebied belangrijk landbouwgebied, werd destijds geen rekening gehouden met de plaatselijke feitelijke toestand en ruimtelijke context. In die zin vallen verschillende bebouwde sites, met bedrij-

ven zoals Electrabel te Koksijde, onder het decreet en worden ze, onbegrijpelijk genoeg, beschouwd als belangrijk landbouwgebied. Mijnheer de minister, in hoeverre is het aangewezen om deze gebieden in hun totaliteit aan een onderzoek te onderwerpen ?

Het duinendecreet is nieuw voor mij. Ik zat toen nog op de schoolbanken. Ik heb een aantal foto's geconsulteerd en ben ter plaatse gaan kijken. Minister Stevaert spreekt voortdurend over verkeersveiligheid en infrastructuurwerken, maar ik heb vastgesteld dat een fietspad daar gewoon doodloopt door het duinendecreet. Ik wist niet dat het duinendecreet zo'n verstrekkende gevolgen had. Daar lopen koeien rond, en er zijn bedrijven gevestigd. Het is belangrijk dat de overgebleven duinen worden beschermd, maar was het nodig om dat zo ver uit te breiden ? Voor de bescherming van het kustgebied zijn er andere mogelijkheden. In januari kreeg een bedrijf, dat zich net achter de elektriciteitscentrale bevindt, decretaal een uitzondering. De centrale wordt met een derde uitgebreid, terwijl het bedrijf dat niet kan en zelfs niet weet of het nieuwe vergunningen zal krijgen, als de oude uitbatingvergunningen vervallen.

Mijnheer de minister, ik heb vernomen dat u daar indertijd als voorzitter van de bevoegde commissie een bezoek hebt gebracht. Als oppositielid hebt u toen die mensen gelijk gegeven in hun klacht tegen het duinendecreet. Het heft ligt dus in uw handen, mijnheer de minister. U bent de machtigste man in Vlaanderen op dat vlak. U moet oordelen en ook handelen.

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het probleem dat de heer Verfaillie aansnijdt, dateert niet van gisteren. Het werd inderdaad gecreëerd door het duinendecreet. Men is toen onzorgvuldig te werk gegaan. Bepaalde woonprojecten werden uit het duinendecreet uitgesloten, bijvoorbeeld het woonproject van honderden vakantiewoningen te Adinkerke, tegen de Franse grens, terwijl 200 meter verder een zonevreemd tuincentrum werd toegelaten. Ik begrijp niet goed dat de bevoegde minister zo weinig zorgvuldig is geweest.

Een tijd geleden heb ik die regio bezocht. Als de commissie dat zou doen, zou ze zich ter plaatse kunnen vergewissen van de fouten. Ook in De Panne en Middelkerke is dat zo. Ik heb vernomen dat het over de gehele kustlijn om een twintigtal bedrijven gaat. Het gevolg van dit alles is natuurlijk

Lachaert

dat die bedrijven nu in de problemen zitten. Aan gezien dit soort gebied een prioritair gebied is – een groengebied – zit men daar in een speciale situatie.

Wat is nu de oplossing ? Volgens mij zijn er twee soorten oplossingen. In de eerste plaats is er het voorstel van decreet op de zonevreemde bedrijven, waarin een uitsplitsing wordt gemaakt van de zonevreemde bedrijven. Ofwel liggen ze in een prioritair gebied, ofwel in een niet-prioritair gebied. Hier is het ongetwijfeld een prioritair gebied. Ik ben het er volledig mee eens dat dit een prioritair gebied blijft. Het gaat hier over het voor duinengebied belangrijk landbouwgebied behoudens die twintig bedrijven. De rest is belangrijk voor het duinengebied.

Hoe dan ook, voor de bedrijven wordt door dit voorstel van decreet op zich toch een rechtszekerheid gecreëerd. Ze kunnen daar blijven, ze kunnen enerzijds instandhoudingswerken uitvoeren en anderzijds werken in verband met de structuur van het gebouw, zijnde bedaking en muren vervangen. Ook wat betreft de milieuvergunning is er geen probleem. Er is wel een probleem – en dat is correct – qua uitbreiding. Ook bij goedkeuring van het voorliggende voorstel van decreet zullen die bedrijven geen uitbreidingsmogelijkheden hebben. Dat kader is niet aanwezig in dit voorstel van decreet.

De enige oplossing daarnaast lijkt me dat voor de betreffende gemeenten de mogelijkheid wordt gecreëerd om via een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan te bepalen of die bedrijven daar al dan niet kunnen uitbreiden. Die twintig bedrijven liggen daar al jaren. De ruimtelijke ordening in Vlaanderen zal daar dus niet door geschaad worden. Als de gemeenten en de planologen die dit ontwerp van ruimtelijk structuurplan moeten opmaken, van oordeel zijn dat die bedrijven daar echt wel kunnen, dan moet dit ook echt mogelijk zijn.

Ik ben zelf er al geweest. Verschillende van die bedrijven liggen in een groep woningen. In Middelkerke ligt er een bedrijf, dat, ruimtelijk gezien in een groep woningen ligt. Vanuit planologisch oogpunt moet het dus mogelijk zijn om via het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Middelkerke daaraan een oplossing te bieden. Ik heb het dan niet alleen over instandhouding maar ook over uitbreiding. Dat is dus de supplementaire mogelijkheid die ik zie, naast de goedkeuring van het voor-

stel van decreet op de zonevreemde bedrijven, om het probleem op te lossen.

Ik kende het probleem ook niet tot voor twee jaar. Men heeft me er echter op gewezen. Hoe dan ook, het was toch onzorgvuldig van degenen die het duinendecreet hebben opgemaakt. Ik begrijp echt niet waarom men systematisch de woningen er wel uit heeft gelaten en de bedrijven niet. Dat vind ik niet verantwoord.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, als toenmalig voorzitter van de desbetreffende commissie heb ik bij de bespreking in 1995 van de tweede fase van het duinendecreet aan de commissie nadrukkelijk voorgesteld om een plaatsbezoek te brengen, teneinde een aantal anomalieën op het terrein te kunnen vaststellen. De commissie is mij daar niet in gevolgd, maar ik ben dan wel zelf ter plaatse geweest. Dit heeft er uiteindelijk toe geleid dat de toenmalig bevoegde CVP-minister Kelchtermans nog een paar bijstellingen heeft gedaan.

Wat de vraag van vandaag betreft, zult u wel begrijpen dat we hier in een moeilijk debat zitten. Als minister van Ruimtelijke Ordening heb ik wel mijn verantwoordelijkheden inzake het vergunningenbeleid, maar met betrekking tot het duinendecreet ressorteert dit uiteraard volledig onder de bevoegdheid van minister Dua. Dit belet me echter niet om te proberen – waar ik kan – vanuit ruimtelijke ordening een deel van het antwoord te geven.

De grote pleitbezorger in deze problematiek in de commissie was mevrouw Tyberghien, die dienaangaande verschillende vragen heeft gesteld die ook verschillende malen zijn beantwoord. Onder meer met de decreetswijziging voor de zonevreemde woningen hebben we eigenlijk al een heel stuk van de oplossing kunnen realiseren. Ik weet niet of dat snel en efficiënt was, maar ik weet wel dat het er ondertussen is.

U hebt me gevraagd hoeveel vergunde al dan niet zonevreemde woningen en bedrijven onder dit duinendecreet vallen. U weet beter dan ik dat met betrekking tot zonevreemdheid Vlaanderen niet over cijfers beschikt. Ik heb inmiddels studies laten maken over zonevreemde woningen. Ik heb studies laten maken over zonevreemde bedrijven. Het zou misschien interessant zijn om dit ook nog eens extra te doen voor zonevreemde bedrijven inzake het duinendecreet. Op dit ogenblik zijn dergelijke

Van Mechelen

cijfers dus nog niet beschikbaar. Het ligt echter voor de hand dat zodra de vergunningenregisters van de gemeenten klaar zijn, we eigenlijk met 'one press on the button' zullen weten om hoeveel woningen en bedrijven het hier gaat. Het antwoord op deze vraag kan er dan spoedig komen.

Op basis van de eerste inzichten zegt men mij dat het hier niet over een gigantisch groot aantal zonevreemde bedrijven gaat, integendeel. Het spreekt natuurlijk wel vanzelf dat elk zonevreemd bedrijf in het duinendecreet geconfronteerd wordt met nogal strenge voorwaarden. Het was toen uiteraard de bewuste keuze van het Vlaams Parlement om paal en perk te stellen aan een aantal praktijken in het duinengebied. Hier is zeer heftig over gediscussieerd. Dat kan ik u wel degelijk verzekeren. Hoe dan ook, dit was een bewuste keuze van het Vlaams Parlement. Misschien was er op dat ogenblik enigszins sprake van overacting, maar ik denk dat het toen echt wel nodig was. De vraag die we ons nu moeten stellen, is in welke mate we een en ander op termijn wat billijker kunnen maken.

U had ook de vraag of ten aanzien van werken van algemeen belang of voor openbare nutsvoorzieningen in het algemeen andere regels gelden dan voor particuliere aanvragen. Eerstgenoemde zaken zijn vanzelfsprekend locatiegebonden, in functie van de voorziening voor de gemeenschap zelf, zodat alternatieven voor de inplanting ervan niet evident of soms onmogelijk zijn. Daarom voorziet de regelgeving in specifieke mogelijkheden, los van de eigenlijke bestemmingsvoorschriften. In de praktijk wil dat zeggen dat het fameuze artikel 20 van het KB van 1972 daarop van toepassing is. Wel moet dan in de beslissing over de aanvraag uitdrukkelijk gemotiveerd worden waarom de gemeenschapsvoorziening op die plaats verantwoord is en een alternatieve locatie niet zonder meer mogelijk is.

Voor de woningen en bedrijven die onder het duinendecreet vallen, bepaalt het decreet – dat zoals gezegd niet tot mijn bevoegdheid behoort – wat er mag of niet. Het staat dus niet in de wet op de ruimtelijke ordening. Het is belangrijk dit onderscheid te maken. Gelet op wat voorafgaat, werd tevens uw vraag of deze problematiek kan worden beslecht in het kader van het debat inzake de zonevreemde bedrijven, feitelijk beantwoord. Het is immers evident dat, net omwille van de aard van het duinendecreet, de door u geschetste problematiek los staat van het debat inzake de zonevreemde bedrijven.

Tot slot stelt u vast dat bij de aanduiding van de voor het duinengebied belangrijk landbouwgebied destijds geen rekening werd gehouden met de plaatselijke feitelijke toestand en ruimtelijke context. U stelt verder dat in die zin verschillende bebouwde sites met bedrijven zoals Electrabel/CPTE te Koksijde en andere onder het duinendecreet vallen en onbegrijpelijk worden beschouwd als belangrijk landbouwgebied. Vervolgens vraagt u of het niet aangewezen is om deze gebieden in hun totaliteit aan een onderzoek te onderwerpen. Als u dit wenst, moet dit het initiatief zijn van de minister van Leefmilieu. Persoonlijk ben ik wel bereid dit te proberen in kaart te brengen. Ik denk dat hier, zoals bij alle debatten over zonevreemdheid, een maatschappelijke problematiek schuilt. We moeten nagaan of het doel de middelen heiligt, en niet andersom.

In de marge van uw vraagstelling kan ik u melden dat recentelijk door mijn diensten het advies werd ingewonnen van de afdeling Juridische Dienstverlening, de AJD. Er werd immers vastgesteld dat door de Arohm van West-Vlaanderen in een aantal dossiers voorzichtigheidshalve de stelling werd gehanteerd dat artikel 195 bis, ten derde, van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening met betrekking tot onderhoudswerken en stabiliteitswerken, niet toepasbaar is in de voor duinengebied belangrijke landbouwgebieden. Dit omwille van de expliciete verwijzing naar artikel 43 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 vervat in artikel 52 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud.

Het advies van de AJD van 3 mei 2002 luidt : 'De verwijzing in het duinendecreet naar artikel 43, paragraaf 2 kan worden aanzien als een onrechtstreekse verwijzing naar de artikelen 145, 145 bis, 195 bis en 195 quinquies van het decreet van 18 mei 1999 op de ruimtelijke ordening. Gelet op de uitdrukkelijke uitsluiting uit het toepassingsgebied, kunnen de artikelen 145 en 145 bis niet worden toegepast in beschermde duingebieden en de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden.' U kent het artikel 145 bis dat we ingevoegd hebben om een aantal zaken toe te laten bij zonevreemde gebouwen. Dit is niet van toepassing in de kwetsbare gebieden. Gelet op het feit dat duinengebied kwetsbaar gebied is, zijn de artikelen 145 en 145 bis vanzelfsprekend niet van toepassing in deze prioritaire gebieden. Daar tegenover staat wel – en het is het voorwerp van een juridische discussie dat : 'De artikelen 195 bis en 195 quinquies kunnen in gevolge de verwijzing naar artikel 43 paragraaf 2 in het

Van Mechelen

duinendecreet wel worden toegepast in de voor duinengebied belangrijke landbouwgebieden.'

De AJD stelt verder : 'Het is alleszins aangewezen om artikel 52, paragraaf 1 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud aan te passen. De verwijzing naar artikel 43, paragraaf 2 van het decreet op de Ruimtelijke Ordening gecoördineerd op 22 oktober 1996, is verwarrend, en op sommige punten zelfs tegenstrijdig. Bijgevolg moet de verwijzing naar artikel 43, paragraaf 2 worden geschrapt.' In mensentaal betekent dit het volgende. In het duinengebied is artikel 195 wel van toepassing. Artikel 195 bis ten derde stelt dat het uitvoeren van instandhoudings- en onderhoudswerken die betrekking hebben op de stabiliteit van een bestaande vergunde woning of een bestaand vergund gebouw, dat kan dus ook een bedrijf zijn, toegestaan worden met uitsluiting van verkrotte woningen of gebouwen. Dit is van toepassing volgens het decreet op de ruimtelijke ordening, maar in de wet en het decreet op het natuurbehoud wordt verwezen naar artikel 43 paragraaf 2 omdat op dat moment het artikel 195 bis in het decreet op de ruimtelijke ordening nog niet bestond. Om hier geen enkel misverstand over te krijgen, zouden we dat het best aanpassen in het decreet op het natuurbehoud. Zo wordt wat we in de wet op de ruimtelijke ordening hebben voorzien, ook geconcipieerd in het natuurdecreet. Dit is een puur juridische aanpassing.

Ondertussen zijn er instructies gegeven binnen Co-geam dat wij het decreet op deze wijze willen uitvoeren. Dat is ook conform de afspraken die we dienaangaande hebben gemaakt omtrent zonevreemde woningen en gebouwen, waaronder ook bedrijfsgebouwen vallen, in het kader van onderhouds- en stabiliteitswerken. Daardoor hebben we een hele reeks problemen ondervangen. De perfectie is niet van deze wereld maar we proberen er iedere dag aan te timmeren. Ik deel de mening, dat afgezien van het feit dat dit parlement met grote unanimiteit achter de geest en de letter van de filosofie van het duinendecreet staat, we er ook moeten voor zorgen dat rechtszekerheid ten aanzien van de burgers en bedrijfsleiders kan worden gegarandeerd.

Ik zal nagaan in welke mate we ofwel wachten op de vergunningenregisters ofwel nagaan of we een bijkomend initiatief moeten nemen binnen GIS-Vlaanderen om eens cartografisch na te kijken hoe groot het probleem is. Het zou kunnen dat we met een kanon op een mug aan het schieten zijn en dat is natuurlijk niet de bedoeling.

De voorzitter : De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik zal dezelfde vraag stellen aan minister Dua om na te gaan of de groene minister op dezelfde golfengete zit als u.

Mijnheer Lachaert, een lagere instantie kan niet ingaan tegen een hoger niveau. De diverse gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen van de kustgemeenten die in het duinendecreet zijn vervat, kunnen onmogelijk bepaalde implicaties bevatten die ingaan tegen het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en tegen het structuurplan van de provincie. Dat is toch wat specialisten me nog onlangs hebben voorgesteld.

Mijnheer de minister, het dossier van de zonevreemde bebouwing in het duinendecreet is de afgelopen weken in een stroomversnelling geraakt. In de toekomst zou het toch mogelijk zijn een aantal onderhouds-, stabiliteits- en instandhoudingswerken van woningen en/of bedrijven uit te voeren. Hoe zit het echter met de vergunningen ? Kunnen die verlengd worden ? Recent is er een bedrijf failliet gegaan omdat het geen nieuwe vergunning kreeg. Kan de vergunning worden verlengd of loopt ze af na de milieuvergunningperiode waarover het bedrijf beschikt ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Verfaillie, het antwoord zit vervat in uw vraag. Het spreekt voor zich dat we via een aantal decretale aanpassingen rechtszekerheid trachten te bieden voor de zonevreemde woningen en bedrijven. Bij een milieuvergunningaanvraag vormt het ruimtelijk aspect geen element om een negatief antwoord te geven. De milieuvergunningaanvraag moet worden beoordeeld op de hinder van de onderneming voor het betreffende gebied. Deze afweging moet binnen Leefmilieu worden gemaakt.

U hebt gezegd dat u dezelfde vraag zou stellen aan minister Dua. Ik zal haar in elk geval mijn antwoord bezorgen. Ik heb ook de nota van AJD van 3 mei 2002 waarin de administratie haar houding inzake de problematiek weergeeft. Ik heb ze ook doorgegeven aan de heer Blick, gemachtigd ambtenaar van West-Vlaanderen, zodat het decreet in die geest wordt toegepast.

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : Mijnheer Verfaillie, de benadering inzake milieuvergunningen is natuurlijk anders dan die inzake de stedenbouwkundige vergunningen. Het probleem met het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan ligt anders. Het klopt dat een lagere instantie zich moet richten naar een hogere. Er is echter een decreetale regeling voor het duinengebied en belangrijk landbouwgebied. Het probleem is dat het begrip decretaal is geregeld. De administratie denkt, waarschijnlijk terecht, dat bij de beoordeling van een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van de kustgemeenten er geen planologisch maar wel een decretaal aspect speelt. Dat klopt. Er zou in het duinendecreet dan ook een zin moeten worden toegevoegd zodat dit decreet ondergeschikt wordt gemaakt aan het decreet op de ruimtelijke ordening. Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan kan hiervoor als figuur dienen. Verscheidene eminente professoren van diverse universiteiten hebben daar dezelfde mening over.

De voorzitter : De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie : Mijnheer de voorzitter, ik heb een brief ontvangen waarin staat dat deze commissie op 2 juli een bezoek brengt aan de Westhoek. We zouden op dat moment poolshoogte kunnen nemen.

De voorzitter : We zullen dat punt op een ander moment agenderen. Het programma is eivol.

De heer Jan Verfaillie : Niet helemaal. Om 16 uur is het bezoek al afgelopen. In deze periode blijft het lang licht.

De voorzitter : Wij zijn niet van de Westhoek. U moet het programma dat deze commissie heeft vastgelegd, respecteren. Ik zeg u toe dat we het punt een volgende keer zullen agenderen. U moet ons niet met de rug tegen de muur zetten. Dat is niet netjes.

De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : Mijnheer de minister, ik heb een pragmatisch voorstel. Van zodra minister Van Mechelen weet hoeveel zonevreemde bedrijven er zijn en de locatie ervan kent, kan hij het plan naar de commissie sturen. Als we in de kuststreek zijn, zullen we wel merken dat de regeling niet altijd planologisch zinvol is.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.17 uur.*
